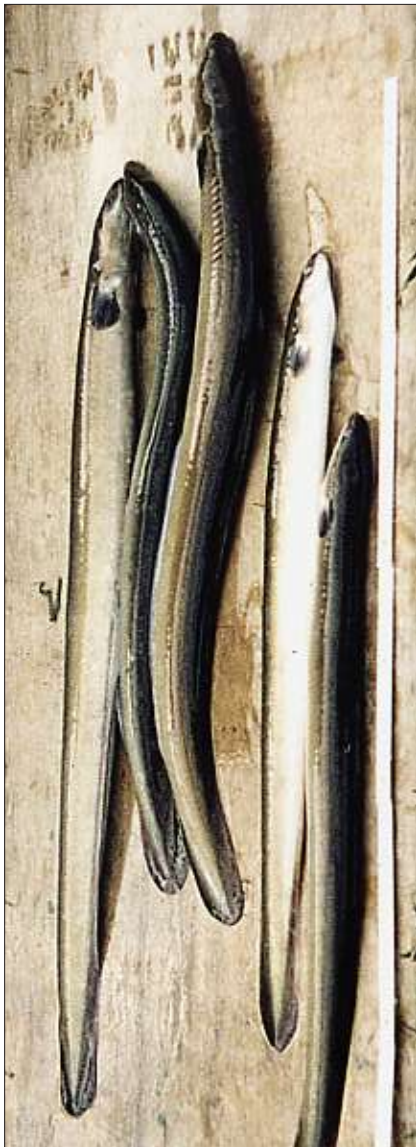

2.6

Europeisk ål

Europeisk ål har et ekstremt stort utbredelsesområde; den finnes i ferskvann, brakkvann og langs kysten i hele Europa og langs Middelhavskysten av Afrika og Asia. Utbredelsesområdet har ingen skarp nordlig grense, men antallet synker gradvis mot nord. Ål lever så langt nord som Nordkapp. Selv om ål finnes ved Island, så er det aldri rapportert kommersiell fangst av ål der, dette er nok helt i utkanten av utbredelsesområdet.

Figur 2.6.1
Blankål-hunner.
Female silver eels.

Caroline Durif

caroline.durif@imr.no

Anne Berit Skiftesvik

anne.berit.skiftesvik@imr.no

Ålen er en katadrom art: den tilbringer det meste av livet i ferskvann, men gyter i saltvann. For ål vil det si Sargassohavområdet. *Leptocephalus*-larvene, ålens larvestadium, blir transportert av Golfstrømmen mot Europa. Ved kanten av kontinentalsokkelen blir de omdannet til små, gjennomsiktige ål. Det er i dette stadiet, glassålstadiet, de koloniserer kysten og ferskvannssystemene langs kysten i Europa. Ål er blitt funnet oppstrøms opp til 1000 km fra sjøen. Vekstperioden, gulålstadiet, har en svært varierende lengde (5 til 30 år). Selv om gulål er seksuelt differensierte, vil de være umodne og ute av stand til å gyte. Når gulålen har akkumulert et stort nok energilager, vil den bli omdannet til blankål og starte vandrings tilbake til gyteområdet.

I Norge har vi minstemål ved fangst av ål. Ålen må være 40 cm i ferskvann. I saltvann er målet 40 cm for gulål og 37 cm for blankål. I andre deler av Europa kan ål fanges i alle stadier og størrelser, noe den også blir. Fiskeri på europeisk ål er mye mer vanlig enn fiskerier på de andre åleartene. Ålefiske gir inntekt til rundt 25 000 mennesker i Europa. Kommersiell fangst av glassål er i hovedsak lokalisert i Frankrike, Spania, Portugal og De britiske øyer. En ubetydelig del av glassålen går direkte til konsum. Glassålen blir vanligvis solgt til akvakulturformål i Europa og Asia. Produksjonen av europeisk ål i akvakultur i 2000 var den samme for Europa og for Asia, 10 000 tonn hver. For øyeblikket er det Danmark og Nederland som dominerer dette markedet.

Glassål blir også fanget for bruk i utsetningsprogram. Som oftest blir de transportert fra sydlige områder og satt ut igjen i de sentrale og nordlige deler av Europa. I 1980-årene sank kvantumet som ble brukt til utsetting på grunn av høye glassålpriser på det internasjonale markedet. Fiske på gul- og blankål foregår over hele Europa og nordlige deler av Afrika, med den høyeste konsentrasjonen i Nederland, Tyskland, Danmark og Sverige. I Skandinavia er det blankål de fleste fisker etter, noe som synes å være en tilpasning til den

lave tettheten i de lokale ålebestandene (25 ål/km² landoverflate) i de fleste nordlige land. I Norge er tettheten av ål estimert for Imsavassdraget, og ligger 10–20 ganger under andre europeiske populasjoner. Ved middels tetthet i midtre deler av Europa (400 ål/km² landoverflate) konsentrerer fiskeriene seg om gulålstadiet, med blankål som bifangst. Tettheten i typiske områder for glassålfiskerier i de sørvestlige deler av Europa kommer opp i tettheter på rundt 1500 ål/km².

Ålepopulasjonen har gått dramatisk ned siden 1980-årene. De siste data antyder at antallet av ål i stadiet rett etter glassålstadiet er redusert med så mye som 99 %. På grunn av ålens diadrome natur (deler av livssyklusen i saltvann og deler i livssyklusen i ferskvann), er den truet av årsaker både i sjøen og i ferskvann. Mulige årsaker til nedgangen kan være utnyttelse av alle kontinentale livsstadier (glassål, gulål og blankål), tap av habitat (spesielt passering av turbiner for utvandrende blankål) og økt predasjon. Andre faktorer, så som forurensning og parasittinfeksjoner, synes å ha en begrenset effekt på de kontinentale stadiene, men har kanskje en forstyrrende effekt på sjøfasen der ålen seksuelt modnes.

Summary

The European eel has an extremely wide distribution area; it is found in fresh, brackish and coastal waters in almost all of Europe, and along the Mediterranean coasts of Africa and Asia, and eels are fished at all continental life stages (glass eel, eelver, yellow eel, silver eel). Commercial fisheries for glass eels are mainly located in France, Spain, Portugal and the British Isles. Glass eels are usually exported in Europe and Asia for aquaculture: production of European eel aquaculture in 2000 was 10,000 t for Europe and 10,000 t for Asia. Since the 1980s, the eel population has been severely declining. The latest data suggest that European eelers have decreased by as much as 99%. Because of its diadromous nature (part of the life cycle is in saltwater and part in freshwater), the eel is threatened by both oceanic and continental causes. Suggested causes for this decline are: exploitation of all continental life stages, habitat loss, and increased predation.